

Postanowienie z dnia 20 czerwca 1996 r.
III PO 11/96

Na podstawie art. 190 § 1 k.p.a. nie może powstać spór kompetencyjny między sądami powszechnymi a Naczelnym Sądem Administracyjnym.

Przewodniczący Sędzia SN: Janusz Łętowski, Sędziowie SN: Andrzej Kijowski, Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości Zdzisław Zaziemski, przedstawiciel Ministra Spraw Wewnętrznych Beata Smal,

Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym, po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 1996 r. na posiedzeniu jawnym sprawy z wniosku Adama S. o rozstrzygnięcie sporu kompetencyjnego między Naczelnym Sądem Administracyjnym w W. a Sądem Rejonowym-Sądem Pracy w R. o ustalenie organu właściwego do rozpoznania sprawy o zasądzenie odsetek od opóźnionych świadczeń związanych ze służbą w Policji.

p o s t a n o w i ł o:

o d d a ł i ć wniosek.

U z a s a d n i e n i e

We wniosku złożonym 6 maja 1996 r. do Kolegium Kompetencyjnego przy Sądzie Najwyższym Adam S. wniósł o rozstrzygnięcie sporu negatywnego o właściwość między Sądem Rejonowym-Sądem Pracy w R., Sądem Wojewódzkim-Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. oraz Naczelnym Sądem Administracyjnym w W. W uzasadnieniu wnioskodawca powołał się na to, że żaden ze wskazanych organów sądowych nie uznał się właściwym do rozpoznania jego sprawy dotyczącej roszczenia o zasądzenie odpowiednich odsetek z tytułu opóźnionego wypłacenia należnych mu świadczeń związanych ze służbą w Policji. Sądy orzekły w ten sposób w następujących postanowieniach:

1. Sąd Rejonowy w R. Wydział [...] Pracy postanowieniem z dnia 7 listopada 1995 r. [...] uznał się niewłaściwym i przekazał sprawę do rozpoznania Komendantowi Głównemu Policji. W uzasadnieniu Sąd ten, powołując uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 1995 r., I PZP 13/95 stwierdził, że nie jest dopuszczalne dochodzenie przed sądem powszechnym przez funkcjonariusza Policji uposażenia i innych świadczeń pieniężnych przewidzianych w rozdziale 9 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179 ze zm.), a także odsetek za opóźnienie w wypłaceniu tych należności. Policjant nie jest bowiem pracownikiem w rozumieniu Kodeksu pracy, lecz funkcjonariuszem wykonującym służbę na podstawie stosunku administracyjno-prawnego. Z tego względu policjantowi przysługuje droga postępowania administracyjnego do dochodzenia roszczeń wynikających ze stosunku służbowego, łącznie z możliwością zaskarżenia ostatecznej decyzji administracyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego (art. 196 § 1 k.p.a.).

2. Sąd Wojewódzki w R. rozpoznając sprawę w II instancji postanowieniem z

dnia 30 grudnia 1995 r. [...] oddalił zażalenie Adama S. na powyższe postanowienie Sądu Rejonowego, dzieląc w całości zawartą w nim wykładnię przepisów dotyczących trybu dochodzenia roszczeń wynikających ze stosunku służbowego policjanta. Sąd Wojewódzki w R. powołał w uzasadnieniu swego postanowienia w szerszym zakresie argumentację przedstawioną w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 1995 r., I PZP 13/95 (OSNAPiUS 1995 nr 23 poz. 286), a zwłaszcza to, iż brak jest przepisów prawa materialnego i procesowego, które odsyłałyby do stosowania Kodeksu cywilnego w odniesieniu do odsetek za opóźnienie wypłacenia świadczeń wynikających ze stosunku administracyjno-prawnego oraz do Kodeksu postępowania cywilnego w zakresie dopuszczalności drogi sądowej przed sądem powszechnym.

3. Naczelny Sąd Administracyjny w W. po rozpoznaniu sprawy ze skargi Adama S. na decyzję Komendanta Głównego Policji z dnia 4 października 1994 r. [...], o odmowie naliczenia i wypłaty odsetek od opóźnionego świadczenia ze stosunku służbowego, postanowieniem z dnia 2 marca 1995 r. [...] skargę tę odrzucił. Podstawę tego orzeczenia stanowi pogląd, iż właściwym do rozstrzygania w sprawach o odsetki od świadczeń z tytułu stosunku służbowego policjanta jest sąd powszechny. Przyjmując takie założenie, zgodne z dokonaną przez Trybunał Konstytucyjny w uchwale z dnia 25 stycznia 1995 r. nr 14/94 (Dz. U. Nr 14, poz. 67) powszechnie obowiązującą wykładnią m.in. art. 105 w zw. z art. 78 ustawy o Policji i art. 481 § 1 k.c. Naczelny Sąd Administracyjny nie oceniał jednakże legalności zaskarżonej decyzji, tylko uznał, że nie może skargi Adama S. na zaskarżoną decyzję Komendanta Głównego Policji rozpoznać, gdyż: "zachodzi niedopuszczalność skargi na decyzje w sprawach należących do właściwości innych sądów (art. 196 § 4 pkt 7 k.p.a.)".

W wyniku odrzucenia skargi Adama S. Naczelny Sąd Administracyjny odmówił zatem kontroli co do zgodności z prawem zaskarżonej decyzji wydanej, po wyczerpaniu toku instancji w postępowaniu administracyjnym (art. 198 k.p.a.).

Tymczasem z dołączonych akt tego postępowania wynika, że sprawa Adama S. o odsetki za opóźnienie wypłaty należnych mu świadczeń pieniężnych z tytułu stosunku służbowego została rozstrzygnięta co do jej istoty w dwuinstancyjnym postępowaniu administracyjnym.

W pierwszej instancji rozstrzygnął sprawę Komendant Wojewódzki Policji w R., który decyzją z dnia 16 września 1994 r. [...], odmówił: "naliczenia i wypłaty odsetek za zwłokę wypłaty świadczeń pieniężnych wynikających ze stosunku służbowego policjanta". W uzasadnieniu wskazano, że żądane przez Adama S. odsetki nie należą mu się, gdyż ustawa o Policji: "nie przewiduje możliwości domagania się odsetek od świadczeń wynikających ze stosunku służbowego o takim charakterze".

W drugiej instancji, wskutek odwołania Adama S., sprawę na podstawie art. 138 § 1 k.p.a. rozstrzygnął Komendant Główny Policji, który decyzją z dnia 4 października 1994 r., [...] utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy. W uzasadnieniu stwierdza się bezzasadność roszczenia zgłoszonego przez Adama S.

Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym po rozważeniu w kontekście własnej kompetencji powyższego stanu faktycznego sprawy uznało, że wniosek Adama S. jest bezzasadny.

Stosownie do przepisów działu V k.p.a. określającego: "Rozstrzyganie sporów o właściwość między organami administracji państwowej a sądami" Kolegium Kompetencyjne nie ma innej możliwości niż rozstrzygnięcie sporu o właściwość między

organami administracji państwowej a sądami (art. 190 § 1 k.p.a.). Kolegium Kompetencyjne przy Sądzie Najwyższym nie może rozpoznawać innych kategorii sporów o właściwość, np. między organami administracji państwowej lub między sądami, w tym np. między sądem powszechnym a Naczelnym Sądem Administracyjnym.

Według art. 192 § 1 k.p.a. należący do właściwości Kolegium Kompetencyjnego przy Sądzie Najwyższym spór między organem administracji a sądem może mieć dwojaką postać. Po pierwsze, może to być "spór pozytywny", gdy oba uznają się równocześnie za właściwe do załatwienia sprawy, tzn. zarówno zainteresowany organ administracji państwowej, jak i sąd. Po drugie może to być "spór negatywny", gdy w sprawie za niewłaściwy uznaje się zarówno organ administracji państwowej, jaki i sąd.

Kolegium Kompetencyjne stwierdza, że w przedstawionej w wniosku Adama S. sprawie o wypłacenie mu określonej kwoty z tytułu odsetek nie zachodzi żadne z wyżej wymienionych kategorii sporu o właściwość między organem administracji państwowej a sądem.

Jak to bowiem wyżej przedstawiono, sprawa Adama S. została rozpoznana co do istoty w dwuinstancyjnym postępowaniu administracyjnym przez organy administracji państwowej I i II instancji. Sprawa ta w tym postępowaniu została zakończona ostateczną decyzją Komendanta Głównego Policji z dnia 4 października 1994 r. [...] (art. 16 § 1 k.p.a.). Tego ostatecznego charakteru decyzji Komendanta Głównego Policji w żadnym stopniu nie zmieniło postępowanie sądowno-administracyjne, skoro Naczelny Sąd Administracyjny postanowieniem z dnia 2 marca 1995 r., [...] - skargę odrzucił.

Z drugiej strony Sądy (Sąd Rejonowy w R. i Sąd Wojewódzki w R.) uznały się za niewłaściwe do rozpoznania sprawy Adama S., przyjmując że właściwy jest Komendant Główny Policji.

Jeżeli więc zarówno organ administracji państwowej, jak i sądy powszechne zgodne są między sobą, że właściwy do rozpoznania sprawy jest wyłącznie organ administracji państwowej, to oczywiście nie występuje sytuacja sporu o właściwość. Bezzasadny jest wniosek o rozpatrzenie sporu przez Kolegium Kompetencyjne, skoro w przedstawionej sytuacji sprawa została już merytorycznie (co do istoty) rozstrzygnięta ostateczną decyzją organu administracji państwowej.

Powołana przez wnioskodawcę rozbieżność między wskazanymi wyżej orzeczeniami NSA oraz Sądów Rejonowego i Wojewódzkiego w R. może prowadzić do wniosku o wadliwość któregoś z tych orzeczeń. Jednakże wobec braku sporu o właściwość Kolegium Kompetencyjne nie jest powołane do oceny prawomocnych orzeczeń Sądów. Może to natomiast nastąpić w odpowiednim postępowaniu przed Sądem Najwyższym w drodze rewizji nadzwyczajnej lub kasacji (art. 10 i art. 12 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. Nr 43, poz. 189).

Z powyższych przyczyn Kolegium Kompetencyjne oddaliło wniosek wobec jego bezzasadności.

=====